

Gjaldfrjáls leikskóli í Kópavogi og á Akureyri

Svava Björg Mörk HÍ svavabm@hi.is

Anna Elísa Hreiðarsdóttir HA annaelisa@unak.is

Takk fyrir að gefa okkur leyfi fyrir rannsókninni

Upprifjun

- Kópavogur
 - Bætt starfsumhverfi leikskóla
 - Þjónusta við börn og foreldra
 - Efla leikskólann
 - Hagur barna
- Akureyri
 - Velferð starfsfólks og barna
 - Áhrif á starfsumhverfið og vinnuaðstöðu

Rannsóknin

- Akureyri og Kópavogur
 - 17 skólar (8/9) [Akureyri/Kópavogur]
 - 34 skólastjórnendur (16/18)
 - 95 deildarstjórar (45/50)
 - Annað starfsfólk sem starfar með börnum (óstaðfest tala)
- Rýniviðtöl við skólastjórnendur (í febrúar 2024)
 - Fjögur viðtöl, tvö í hvoru sveitarfélagi (10/10)
- Spurningalisti til deildarstjóra (í mars 2024) 84 svör (41/42)
- Spurningalisti til starfsfólks sem vinnur með börnum (í maí 2024) 187 svör (96/91)
- Spurningalisti til skólastjórna (í júní 2024) 22 svör

Rýniviðtöl

- 4 rýniviðtöl í febrúar 2024
- 1. og 2. febrúar á Akureyri
 - 3 + 7
- 27. og 28. febrúar í Kópavogi
 - 6 + 4

Rannsóknarspurningarnar

- Hvernig upplifðu stjórnendur þessara 17 leikskóla breytingarnar á eigin starfi?
- Hvernig upplifðu þeir áhrif breytinganna á innra starf leikskóla?
- Hverjar eru væntingar stjórnenda til þróunarverkefnisins sem þessar breytingar tengjast?

Niðurstöður viðtala

- Ákall um að bjarga leikskólunum: Breytingar til að bregðast við vanda
- Álagið á leikskólana og takmörk sveigjanleikans: Skólastjórnendur kalla eftir faglegum forsendum
- Vinnustyttingin og bugun leikskólastjórnenda: Áhrif á faglegt starf og stjórnendur
- Anda sig inn í starfið: Breyttar starfsaðstæður og áhrif á stjórnendur

Samantekt

Hvernig upplifðu stjórnendur þessara 17 leikskóla breytingarnar á eigin starfi?

- Ró og fagleg forysta
- Fagmennska og aukin gæði
- Áskoranir og varanleiki breytinga

Spurningarnar (dæmi)

- Reynslan af breytingunum
- Áhrif breytinganna á skólastarfið
 - á skipulag, á starfsaðstæður, bæði barna og fullorðinna
- Áhrif á starf þess er svarar
 - svigrúm til að sinna starfinu, halda áætlanir, eiga samskipti við foreldra, sinna börnunum, áhrif á undirbúningstíma og vinnutímastyttingu, samskipti (s+s, s+b, b+b)
- Áhrif á börnin (að mati svarenda)
 - líðan barna, leik, viðfangsefni o.fl.

Niðurstöður – Fyrstu drög

- Unnið með niðurstöður úr báðum sveitarfélögunum saman
- ...en það er í grófum dráttum samræmi í niðurstöðum á milli sveitarfélaga
- **Ögn** ákveðnari í sumu á Akureyri og öðru í Kópavog en við erum ekki farnar að greina gögnin út frá sveitarfélögum nema að litlu leyti
- Við höfum heilmikið af gögnum sem við eigum eftir að vinna úr og á þessu stigi erum við bara í fyrsta fasa að ná utan um niðurstöður

Ör- samantekt

- Skólastarf: Umtalsverð jákvæð áhrif (58-76%)
- Skipulag: Umtalsverð jákvæð áhrif (58-80%)
- Starfsfólk: Umtalsverð jákvæð áhrif (79-90%)
- Fólki líður betur
 - Skólastjórnendur: Meira svigrúm, léttara að leysa úr málum
 - Deildarstjórar: Líður betur í vinnunni, minni álagstengd líðan
 - Starfsfólk: Betri líðan, aukið stolt af starfinu
- Börn: Jákvæð áhrif á starfið, barnahópin og einstaka barn
 - Vinnufriður (59-90%)
 - Leikur (45-63%)
 - Líðan (66-86%)
- Ályktun: Gæði skólastarfs hefur aukist við breytingarnar

Niðurstöður – reynslan af breytingum

	Skólastjórnendur	Deildarstjórar	Starfsfólk
Mjög jákvæð	54,55%	59,52%	44,92%
Frekar jákvæð	27,27%	33,33%	29,95%
Hvorki né	4,55%	7,14%	11,76%
Frekar neikvæð	4,55%	0,00%	1,70%
Neikvæð	0,00%	0,00%	0,53%

	Skólastjórnendur	Deildarstjórar	Starfsfólk
Jákvæð	88,82	92,85	74,85

Niðurstöður - Áhrif á skólastarfið

	Engin áhrif	Frekar lítil	Frekar mikil	Mjög mikil
Skólastjórar	4,76	19,05	52,38	23,81
Deildarstjórar	4,76	22,62	35,71	36,9
Starfsfólk	8,79	32,42	38,46	20,33

Skólastjórar	23,81	76,19
Deildarstjórar	27,38	72,61
Starfsfólk	41,21	58,79

Niðurstöður - Skipulagið

	Engin	Frekar lítil	Frekar mikil	Mjög mikil
Skólastjórar	9,52	9,52	33,33	47,62
Deildarstjórar	5,95	28,57	39,29	26,19
Starfsfólk	12,15	29,83	38,12	19,89

Skólastjórar	19,04	80,95
Deildarstjórar	34,52	65,48
Starfsfólk	41,98	58,01

Niðurstöður - Áhrif á starfsfólk

	Engin	Frekar lítil	Frekar mikil	Mjög mikil
Skólastjórar	4,55	4,55	36,36	54,55
Deildarstjórar	1,2	12,05	40,96	45,78
Starfsfólk	4,42	16,57	37,57	41,44

Skólastjórar	9,1	90,91
Deildarstjórar	13,25	86,74
Starfsfólk	20,99	79,01

Niðurstöður - Áhrif á börnin

	Engin	Frekar lítil	Frekar mikil	Mjög mikil
Skólastjórar	4,55	4,55	45,45	45,45
Deildarstjórar	2,41	14,46	37,35	45,78
Starfsfólk	6,63	19,89	36,46	37,02

Skólastjórar	9,1	90,9
Deildarstjórar	16,87	83,13
Starfsfólk	26,52	73,48

Ör- samantekt

- **Skólastjórar meta árangur meiri á alla fyrr nefnda þætti**
- Deildarstjórar fylgja í kjölfarið
- Starfsfólk metur árangur jákvæðan líka en í ögn minna mæli
- Áhrif á starfsfólk metin mest, þá á börnin, svo á skólastarfið og að síðustu á skipulagið

	Skólastarf	Skipulag	Starfsfólk	Börn
Skólastjórar	76,19	80,95	90,91	90,9
Deildarstjórar	72,61	65,48	86,74	83,13
Starfsfólk	58,79	58,01	79,01	73,48

Skólastjórnendur (ekki deildarstjórar)	Niðurstaða
Ég finn að mér líður betur	68,18%
Ég hef minni áhyggjur af að ná að sinna öllu sem þarf að sinna á vinnutíma	40,91%
Ég finn minna fyrir álagstengdri líðan	54,55%
Ég sef betur	40,91%
Ég er stolt af starfi mínu	95,45%
Ég finn fyrir starfsánægju	95,45%
Ég næ betur að einbeita mér að faglegri stjórnun skólans	50,00%
Ég vinn minni yfirvinnu	36,36%

Starfsfólk	Niðurstaða
Ég finn að mér líður betur	61,45%
Ég hef minni áhyggjur af að ná að sinna öllu sem þarf að sinna á vinnutíma	44,89%
Ég finn minna fyrir álagstengdri líðan	53,11%
Ég sef betur	24,72%
Mér líður betur í vinnunni	59,09%

Áhrif á vinnufrið barna

	Engin	Frekar lítil	Frekar mikil	Mjög mikil
Skólastjórar	0,00%	9,09%	81,82%	9,09%
Deildarstjórar	11,90%	26,19%	28,57%	33,33%
Starfsfólk	16,67%	24,14%	38,51%	20,69%

	Engin eða frekar lítil	Frekar og mjög mikil
Skólastjórar	9.09	90,91
Deildarstjórar	38,9	61,90
Starfsfólk	40,81	59,2

Áhrif á leik barna

	Engin	Frekar lítil	Frekar mikil	Mjög mikil
Skólastjórar	4,55%	31,82%	54,55%	9,09%
Deildarstjórar	23,81%	27,38%	28,57%	20,24%
Starfsfólk	23,48%	31,43%	31,43%	13,71%

	Engin eða frekar lítil	Frekar og mjög mikil
Skólastjórar	36,37	63,64
Deildarstjórar	51,19	48,81
Starfsfólk	54,91	45,14

Áhrif á líðan barna

	Engin	Frekar lítil	Frekar mikil	Mjög mikil
Skólastjórar	0,00%	13,64%	72,73%	13,64%
Deildarstjórar	8,43%	16,87%	38,55%	36,14%
Starfsfólk	13,71%	20,00%	43,43%	22,86%

	Engin eða frekar lítil	Frekar og mjög mikil
Skólastjórar	13,64	86,37
Deildarstjórar	25,3	74,69
Starfsfólk	33,71	66,29

Umræða

- Niðurstöður eru nokkuð skýrar, fólk upplifir jákvæðar breytingar, og það er sérstaklega merkilegt að hugsa um það í samhengi við hve stutt var síðan breytingin var gerð á Akureyri þegar gagna var aflað og í raun ekki löng reynsla í Kópavogi (4 mánuðir)
 - fólk er jákvætt gagnvart breytingunum
 - fólk er ánægt með að tíminn var festur á milli 8-14 á AK og til 15 í Kóp
 - fólk telur starfsaðstæður betri og margt auðveldara í skipulagi
 - fólk telur börnin hafa hagnast af breytingunum
 - fólk óttast að ytri ramminn verði færður til þannig að gagnsemi breytinganna hverfi, þ.e. að breytingar verði dregnar til baka eða þeim breytt á þann hátt að róðurinn þyngist aftur í starfinu

Svör starfsfólks

Hafa breytingarnar haft áhrif á	Gengur betur	Gengur svipað	Gengur verr
að hafa tíma til að skipuleggja starfið	35,71%	62,64%	1,65%
að geta haldið áætlun í daglegu starfi	30,22%	68,13%	1,65%
að eiga samskipti við foreldra	16,57%	82,87%	1,10%
að vera með hugann við börnin á vinnutíma	41,76%	57,69%	0,55%
að geta sinnt einstaka barni	45,86%	53,04%	2,76%
að deildin sé fullmönnuð starfsfólki	50,28%	43,58%	6,70%
að starfsfólk geti tekið undirbúningstíma	46,41%	51,93%	3,31%
að starfsfólk geta tekið vinnutímastyttingu	58,47%	40,44%	2,73%

Svör starfsfólks

Áhrif	Engin	Frekar lítil	Frekar mikil	Mjög mikil
Starfið með börnunum	11,80%	32,58%	37,08%	16,29%
Skipulagið á deildum	8,94%	32,96%	40,78%	15,64%
Starf þitt	8,33%	33,33%	37,78%	20,00%
Starfsaðstæður starfsfólks	6,15%	26,26%	36,87%	28,49%
Barnahópin sem heild	8,38%	29,61%	39,11%	21,79%
Einstaka börn	4,47%	29,05%	40,22%	25,70%
Á foreldrasamstarf	10,80%	46,59%	27,84%	11,36%

Að lokum

- Mikilvægt að leyfa vettvangnum að fá andrými
- Huga að vellíðan í starfi
- Starfsumhverfi skiptir máli
- Hefur áhrif á vellíðan
- Starfskenningu
- Úthald í starfi
- Kulnun
- ... og þó að allt sé þetta mikilvægt
- þá skiptir á endanum mestu máli að áhrifin á börnin eru jákvæð
 - námsumhverfi barna er betra
 - meiri leikur (aðalnámskrá)
 - betri líðan (velferð)
- og allt í vinstri dálkinum hefur áhrif á velferð barnanna